IETEIKUMI

KOMISIJAS IETEIKUMS (ES) 2022/822

(2022. gada 18. maijs),

kā paātrināt atļauju piešķiršanas procedūras atjaunīgas enerģijas projektiem un atvieglot enerģijas pirkuma līgumu slēgšanu

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 292. pantu,

tā kā:

(1) Atjaunīgā enerģija ir stūrakmens, uz kura balstās pārkārtošanās uz tīru enerģiju, bez kā nav iespējams sasniegt Eiropas zaļā kursa mērķus, padarīt enerģiju cenas ziņā pieejamu un samazināt Savienības atkarību no fosilajām degvielām un enerģijas importa.

(2) Atjaunīgā enerģija Savienības iedzīvotājiem nes daudzējādu labumu: tā palīdz risināt klimata pārmaiņu problēmas un aizsargāt vidi, radīt izaugsmi un darbvietas, sekmēt Savienības vadošo lomu tehnoloģiskajā un industriālajā sfērā un padarīt Savienības ekonomiku noturīgāku.

(3) Enerģētikas nozare rada vairāk nekā 75 % no kopējām siltumnīcefekta gāzu emisijām Savienībā. Tāpēc, lai Savienība varētu sasniegt gan 2030. gadam izvirzīto atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju, gan 2030. gadam izvirzīto SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāju (vismaz par 55 % saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1119 ([1])), ir ļoti svarīgi paātrināt atjaunīgās enerģijas ražošanu un tās ražotņu attīstīšanu un ieviešanu.

(4) Lai risinātu augsto enerģijas cenu problēmu, ir būtiski strauji palielināt atjaunīgās enerģijas īpatsvaru. Atjaunīgās enerģijas fiksētās izmaksas sarūk, mainīgās izmaksas ir tuvu nullei, un tas nozīmē, ka atjaunīgās elektroenerģijas izmaksas ir bijušas stabilākas un zemākas nekā fosilo degvielu izmaksas. Paātrināta atjaunīgo energoresursu ieviešana mazinās Savienības atkarību no galvenokārt importētajām fosilajām degvielām.

(5) Kā atzīts paziņojumā "*REPowerEU*: Vienota Eiropas rīcība cenas ziņā pieejamākai, drošākai un ilgtspējīgākai enerģijai" ([2]) ("paziņojums *REPowerEU*"), ir strauji jākāpina atjaunīgās enerģijas izmantošana, lai būtu iespējams samazināt Savienības atkarību no fosilajām degvielām un pakāpeniski pārtraukt Krievijas gāzes patēriņu. Pasākumi ar šādu mērķi ir iekļauti gan *REPowerEU* plānā, gan Eiropas pusgadā, kura kontekstā tiek ierosināti konkrētām valstīm adresēti un katras dalībvalsts apstākļiem pielāgoti ieteikumi par atļauju piešķiršanu.

(6) Ar paziņojumu *REPowerEU* ir ieviesta arī ūdeņraža akseleratora iniciatīva — iecerēts, ka ar to izdosies divkāršot (salīdzinājumā ar 2030. gada mērķrādītājiem) atjaunīgā ūdeņraža daudzumu, kas savukārt ļaus samazināt Savienības atkarību no fosilo degvielu importa. Lai saražotu 10 Mt atjaunīgā ūdeņraža, Savienībai līdz 2030. gadam būs vajadzīgas papildu atjaunīgās enerģijas jaudas 80 GW apmērā.

(7) Lai atjaunīgās enerģijas projekti varētu darboties, kā iecerēts, principā tiem ir jāsaņem atļauja. Atļauju piešķiršanas procedūras palīdz nodrošināt projektu drošumu un drošību. Tomēr šo procedūru sarežģītība, dažādība un pārmērīgais ilgums ir būtisks šķērslis nepieciešamajai ātrajai atjaunīgās enerģijas ieviešanai un cenas ziņā pieejamākas, drošākas un ilgtspējīgākas Savienības energosistēmas izveidei.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 ("Eiropas Klimata akts") (OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp.).

([2]) Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "*REPowerEU*: Vienota Eiropas rīcība cenas ziņā pieejamākai, drošākai un ilgtspējīgākai enerģijai" COM(2022) 108 final.

(8) Ja projektu atļauju izdošana nenotiek raiti, tas var apdraudēt enerģētikas un klimata mērķrādītāju sasniegšanu un palielināt šo mērķrādītāju sasniegšanai nepieciešamo projektu izmaksas. Kavēšanās var arī novest pie tā, ka dinamiskās inovācijas apsvērumu dēļ tiek uzstādītas mazāk efektīvas atjaunīgās enerģijas iekārtas.

(9) Minētie šķēršļi apzināti jau Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2001/77/EK ([3]), kurā noteikts, ka dalībvalstīm ir jāizvērtē atļauju piešķiršanas procedūras, lai samazinātu regulatīvos un neregulatīvos šķēršļus atjaunīgās elektroenerģijas ražošanai. Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/28/EK ([4]) tika ieviestas prasības vienkāršot administratīvās procedūras atjaunīgās enerģijas projektiem. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 ([5]) šīs prasības nostiprina. Šo tiesību aktu pilnīga un ātra transponēšana visās dalībvalstīs ievērojami palīdz saīsināt administratīvās procedūras, ir augstākās prioritātes un steidzamības jautājums.

(10) Komisija dalībvalstis atbalsta ar tehniskā atbalsta instrumentu ([6]), proti, nodrošina specifiskas tehniskās zināšanas, kas nepieciešamas, lai izstrādātu un īstenotu reformas, tostarp tādas, ar ko tiek optimizēts satvars, kurā atjaunīgās enerģijas projektiem tiek piešķirtas atļaujas un licences, un tādas, kas veicina korporatīvo atjaunīgās enerģijas pirkuma līgumu izmantošanu. Tehniskais atbalsts ietver, piemēram, administratīvo spēju stiprināšanu, tiesiskā regulējuma saskaņošanu un relevantās paraugprakses apmaiņu.

(11) Direktīvā (ES) 2018/2001 noteiktos atļauju piešķiršanas termiņus piemēro, neskarot no piemērojamiem Savienības vides tiesību aktiem izrietošos pienākumus, pārsūdzības tiesā, tiesiskās aizsardzības līdzekļus un citas tiesas procedūras un alternatīvus strīdu izšķiršanas mehānismus, tostarp pārsūdzības un tiesiskās aizsardzības līdzekļus, un tos var pagarināt par periodu, kas atbilst šādu procedūru ilgumam.

(12) Tas, ka sabiedrība nepieņem atjaunīgās enerģijas projektus, daudzās dalībvalstīs ir vēl viens būtisks šķērslis to īstenošanai. Lai to risinātu, visos atjaunīgās enerģijas projektu posmos — sākot ar rīcībpolitikas formulēšanu un beidzot ar telpisko plānošanu un projektu attīstīšanu – būtu jāņem vērā iedzīvotāju un ieinteresēto personu vajadzības un perspektīvas un jāveicina laba prakse, lai nodrošinātu, ka iekārtu radīto seku slogs ir taisnīgi sadalīts starp vietējiem iedzīvotājiem.

(13) Dalībvalstu līmenī ir apzināta lielākā daļa šķēršļu, kas saistīti ar atļauju piešķiršanu atjaunīgās enerģijas projektiem un ar saistītajai tīkla infrastruktūrai, kā arī labā prakse to pārvarēšanai.

(14) Aktuālāki kļuvuši administratīvie šķēršļi, jo ir panākti uzlabojumi citos aspektos, piemēram, tehnoloģiju izmaksas pēdējo desmit gadu laikā ir krasi samazinājušās, ir sarukušas arī finansēšanas problēmas, pateicoties izmaksu samazinājumiem un tam, ka arvien plašāk tiek izmantoti korporatīvie atjaunīgās enerģijas pirkuma līgumi.

(15) Šīs problēmas ir iztirzātas šajā ieteikumā, kur mēģināts rast risinājumus saskaņā ar spēkā esošo tiesisko regulējumu. Tas neskar Savienības tiesību aktus, jo īpaši enerģētikas un vides jomā, un no tiem izrietošos pienākumus. Tas neskar arī Savienības konkurences noteikumus, jo īpaši Līguma par Eiropas Savienības darbību 101., 102. un 106. pantu, un Komisijas lēmumu pieņemšanas praksi Savienības konkurences noteikumu izpildē.

(16) Līdztekus šim ieteikumam ir pieņemts tiesību akta priekšlikums grozīt un stiprināt Direktīvas (ES) 2018/2001 noteikumus par administratīvajām procedūrām. Tā kā ir steidzami jāpaātrina atjaunīgās enerģijas projektu izvēršana, dalībvalstīm pēc iespējas drīzāk būtu jāsāk apzināt piemērotas sauszemes un jūras teritorijas un sagatavot plānus īpaši piemērotām teritorijām ("atjaunīgās enerģijas ražošanai izdevīgām teritorijām") saskaņā ar 15.b pantu par atļaujām priekšlikumā par grozījumiem Direktīvā (ES) 2018/2001.

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/77/EK (2001. gada 27. septembris) par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus (OV L 283, 27.10.2001., 33. lpp.).

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/28/EK (2009. gada 23. aprīlis) par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK (OV L 140, 5.6.2009., 16. lpp.).

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.);

([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/240 (2021. gada 10. februāris), ar ko izveido tehniskā atbalsta instrumentu (OV L 57, 18.2.2021., 1. lpp.).

(17) Jūras telpiskā plānošana ir galvenais instruments, kas ne tikai palīdz apzināt teritorijas, kurās nākotnē būtu iespējams ražot atjaunīgo enerģiju, bet arī sekmē jūras telpas daudzējādu izmantošanu, tostarp jūras vides saglabāšanu un aizsardzību. Saskaņā ar Jūras telpiskās plānošanas direktīvu ([7]) dalībvalstīm līdz 2021. gada 31. martam ir jāpieņem savi nacionālie jūras telpiskie plānojumi. Komisija mudina dalībvalstis, kuras vēl nav pilnībā īstenojušas JTP direktīvu, izstrādāt un pieņemt savu nacionālo plānu ([8]).

(18) Atļauju piešķiršanas procedūru radītie šķēršļi var ietekmēt arī klimatneitralitātes sasniegšanai vajadzīgo inovatīvo dekarbonizācijas tehnoloģiju ieviešanu nākotnē. Lietderīgi būtu izveidot t. s. "regulatīvās smilškastes", citiem vārdiem sakot, reālos apstākļos testēt inovatīvas tehnoloģijas, produktus, pakalpojumus vai pieejas, kas vēl pilnībā neatbilst pašreizējam tiesiskajam un regulatīvajam satvaram — tas sekmētu inovāciju un atvieglotu arī regulatīvā satvara pielāgošanu tā, lai šīs inovācijas varētu ieviest dzīvē.

(19) Atjaunīgās enerģijas ieviešanu paātrināt palīdzēs arī tādu atjaunīgās enerģijas projektu attīstīšana, kas pilnība vai daļēji finansēti, izmantojot korporatīvos pirkuma līgumus. Korporatīvie pirkuma līgumi sniedz tiešus ieguvumus arī galapatērētājiem, piemēram, tie nodrošina konkurētspējīgu un paredzamu enerģijas cenu un nāk par labu Savienības uzņēmumu korporatīvās sociālās atbildības programmai.

(20) Lai gan pēdējos piecos gados korporatīvo pirkuma līgumu skaits ik gadu ir pieaudzis, to atjaunīgās enerģijas projektu īpatsvars, kurus tieši finansē uzņēmumi ar priekšlīgumiem, ir tikai 15–20 % no gada tirgus. Korporatīvos pirkuma līgumus lielākoties izmanto tikai lieli, starptautiski, uz patērētājiem orientēti uzņēmumi tikai nedaudzās dalībvalstīs un tikai attiecībā uz elektroenerģiju kā energonesēju.

(21) Līdztekus šim ieteikumiem Komisija ar Energoindustriālās ģeogrāfijas laboratorijas ([9]) (*EIGL*) starpniecību dara pieejamas digitāli konsolidētas datu kopas par visdažādākajiem relevantajiem enerģētiskajiem un vidiskajiem faktoriem, lai palīdzētu dalībvalstīm identificēt atjaunīgās enerģijas ražošanai izdevīgas teritorijas, kurās iespējams strauji izvērst jaunus atjaunīgās enerģijas projektus. Komisija plāno šo kartēšanas rīku pilnveidot, proti, tajā iekļaut vēl citas datu kopas un saites uz dalībvalstu digitālās telpiskās plānošanas rīkiem.

IR PIEŅĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

DEFINĪCIJA

1. Šajā ieteikumā un tam pievienotajos norādījumos ar atjaunīgās enerģijas projektiem jāsaprot ietver atjaunīgās enerģijas ražošanas stacijas, kā tās definētas Atjaunīgo energoresursu direktīvā (tostarp atjaunīgā ūdeņraža stacijas), kā arī aktīvus, kas vajadzīgi to tīkla pieslēgumam un saražotās enerģijas uzkrāšanai.

ĀTRĀKAS UN ĪSĀKAS PROCEDŪRAS

2. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka atjaunīgās enerģijas ražošanas staciju, to elektroenerģijas, gāzes un siltuma tīklu pieslēgumu, pašu šo tīklu un uzkrāšanas aktīvu plānošanai, būvniecībai un ekspluatācijai tiek piemērota pati labvēlīgākā no pieejamām plānošanas un atļaujas piešķiršanas procedūrām, un ka šāda plānošana, būvniecība un ekspluatācija tiek uzskatīta par tādu, kas ir sevišķi svarīgās sabiedrības interesēs un sabiedrības drošības interesēs, ņemot vērā tiesību akta priekšlikumu, ar ko tiek grozīti un nostiprināti Direktīvas (ES) 2018/2001 noteikumi par administratīvajām procedūrām, tomēr neskarot Savienības tiesību aktus.

3. Dalībvalstīm būtu jānosaka skaidri, paātrināti un pēc iespējas īsāki termiņi visiem posmiem, kas jāiziet, lai saņemtu atļauju atjaunīgās enerģijas projektu būvniecībai un ekspluatācijai, un jānorāda gadījumi, kad šādus termiņus var pagarināt un kādos apstākļos. Dalībvalstīm būtu jānosaka saistoši maksimālie termiņi visiem attiecīgajiem vides

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/89/ES (2014. gada 23. jūlijs), ar ko izveido jūras telpiskās plānošanas satvaru (OV L 257, 28.8.2014., 135. lpp.).

([8]) Sk. Komisijas ziņojumu par progresu, kas panākts, īstenojot JTP direktīvu, COM(2022) 185, 2022. gada 3. maijs.

([9]) https://energy-industry-geolab.jrc.ec.europa.eu/

ietekmējuma novērtējuma procedūras posmiem. Atļauju piešķiršanas procedūru ilgums saules enerģijas aprīkojuma uzstādīšanai mākslīgās struktūrās būtu jāierobežo līdz trim mēnešiem.

4. Dalībvalstīm būtu jānosaka termiņi un jāparedz īpaši procedūras noteikumi, lai nodrošinātu, ka tiesvedība sakarā ar tiesas iestāžu pieejamību atjaunīgās enerģijas projektu kontekstā ir efektīva.

5. Dalībvalstīm vajadzētu paredzēt, ka visas atļauju pieprasīšanas un piešķiršanas administratīvās procedūras ietvaros pastāv viens un vienots pieteikumu iesniegšanas process. Ja vajadzīgas dažādas atļaujas (tostarp saistītajiem tīkla projektiem), prioritāte dodama vienlaicīgiem, nevis secīgiem pieteikumiem.

6. Lai veicinātu inovatīvu tehnoloģiju ieviešanu, dalībvalstīm būtu jāļauj pieteikuma iesniedzējiem projektu tehnoloģiju specifikācijas atjaunināt periodā starp atļaujas pieteikuma iesniegšanu un projekta būvniecības uzsākšanu.

7. Īstenojot šos ieteikumus, dalībvalstīm būtu jāizmanto prakse, kas aprakstīta šī ieteikuma pielikumā doto norāžu I nodaļas 2. iedaļā.

IEDZĪVOTĀJU UN KOPIENAS IESAISTES VEICINĀŠANA

8. Dalībvalstīm būtu jārosina iedzīvotāju (tostarp zemu un vidēju ienākumu mājsaimniecību) un energokopienu līdzdalība atjaunīgās enerģijas projektos, kā arī jāveic pasākumi, kas sekmē enerģētikas pārkārtošanas sniegto labumu nonākšanu pie vietējām kopienām, kas tādējādi vairotu sabiedrības atbalstu un iesaistīšanos.

9. Dalībvalstīm vajadzētu ieviest vienkāršotu kārtību, kā atļaujas tiek piešķirtas atjaunīgās enerģijas kopienām, tostarp attiecībā uz kopienu īpašumā esošu staciju pieslēgšanu tīklam, un būtu līdz minimumam jāsamazina ražošanas licencēšanas procedūras un prasības, tostarp attiecībā uz atjaunīgās enerģijas pašpatērētājiem.

10. Īstenojot šos ieteikumus, dalībvalstīm būtu jāizmanto prakse, kas aprakstīta šī ieteikuma pielikumā doto norāžu I nodaļas 5. iedaļas c) punktā un 6. iedaļas a) punktā.

IEKŠĒJĀS KOORDINĀCIJAS UZLABOŠANA

11. Dalībvalstīm vajadzētu racionalizēt un efektīvi koordinēt gan kompetento iestāžu uzdevumus un pienākumus nacionālā, reģionālā un pašvaldību līmenī, gan normatīvos aktus, noteikumus un procedūras, kas piemērojamas atļauju piešķiršanai projektiem atjaunīgās enerģijas jomā.

12. Dalībvalstīm būtu jāizveido vienota vienas pieturas aģentūra, kas nodarbojas ar atļauju piešķiršanu atjaunīgās enerģijas projektiem, kā tas paredzēts Direktīvā (ES) 2018/2001, lai iesaistīto iestāžu skaitu ierobežotu līdz nepieciešamajam minimumam un maksimāli palielinātu efektivitāti, ņemot vērā sabiedriskos resursus un ieguvumus, ko sniedz tehnoloģisko, vidisko un juridisko zināšanu sakopošana.

13. Dalībvalstīm vajadzētu ieviest noteikumus, kas paredz, ja kompetentās iestādes nav sniegušas atbildi noteiktajos termiņos, tas nozīmē, ka attiecīgajā atļaujas piešķiršanas procedūras posmā attiecīgais pieprasījums ir uzskatāms par akceptētu (t. s. "klusēšana-piekrišana"), ja vien Savienības vai valsts tiesību aktos nav noteikts, ka tām ir katrā ziņā jāatbild.

14. Īstenojot šos ieteikumus, dalībvalstīm būtu jāizmanto prakse, kas aprakstīta šī ieteikuma pielikumā doto norāžu I nodaļas 3. iedaļā.

SKAIDRAS UN DIGITALIZĒTAS PROCEDŪRAS

15. Jau brīdī, kas aizsākas procedūra, kurā piešķir atļauju atjaunīgās enerģijas projektiem, dalībvalstīm pieteikumu iesniedzējiem būtu jāsniedz skaidra, pilnīga un pārredzama informācija par visām prasībām un procedūras posmiem, tostarp sūdzību procedūrām.

16. Dalībvalstīm vajadzētu ieviest pilnībā digitālas atļaujas piešķiršanas procedūras un e-saziņu, kas stātos papīra dokumentācijas vietā. Vajadzētu izveidot tiešsaistes procedūru rokasgrāmatu, kurā projektu attīstītāji varētu saņemt visu nepieciešamo informāciju, tostarp pieteikumu veidnes, vides pētījumus un datus, informāciju par sabiedrības līdzdalības iespējām un administratīvajiem maksājumiem.

17. Īstenojot šos ieteikumus, dalībvalstīm būtu jāizmanto prakse, kas aprakstīta šī ieteikuma pielikumā doto norāžu I nodaļas 3. iedaļā.

PIETIEKAMI CILVĒKRESURSI UN PRASMES

18. Dalībvalstīm būtu jāgādā par to, ka atļauju piešķiršanas struktūrām un vidiskās novērtēšanas iestādēm ir pietiekami kvalificēts personāls pietiekamā skaitā un ar attiecīgām prasmēm un kvalifikāciju.

19. Dalībvalstīm vajadzētu izmantot Savienības un valstu finansējumu, kas pieejams prasmju pilnveidei un pārkvalifikācijai, jo īpaši reģionālā un vietējā līmenī, un jāapsver iespēja izveidot prasmēm veltītu nozaru sadarbības aliansi, lai pilnveidotu to darbinieku prasmes, kuri strādā ar atļauju piešķiršanas procedūrām un vidiskajiem novērtējumiem.

20. Īstenojot šos ieteikumus, dalībvalstīm būtu jāizmanto prakse, kas aprakstīta šī ieteikuma pielikumā doto norāžu I nodaļas 4. iedaļā.

PROJEKTU NORISES VIETU LABĀKA APZINĀŠANA UN PLĀNOŠANA

21. Dalībvalstīm vajadzētu bez liekas kavēšanās apzināt atjaunīgās enerģijas projektu īstenošanai piemērotas vietas uz sauszemes un jūrā, ņemot vērā savus nacionālos enerģētikas un klimata plānus un šo projektu devumu pārskatītā 2030. gada atjaunīgās enerģijas mērķrādītāja sasniegšanā. Šā kartēšanas procesa ietvaros vajadzētu iezīmēt limitētas un skaidri definētas teritorijas, kas ir īpaši piemērotas atjaunīgās enerģijas projektiem ("atjaunīgās enerģijas ražošanai izdevīgas teritorijām"), tajā pašā laikā pēc iespējas izvairoties no vidiski vērtīgām teritorijām un cita starpā par prioritāti nosakot degradētu, lauksaimniecībā neizmantojamu zemi. Tālab dalībvalstis tiek mudinātas izmantot atjauninātās datu kopas, ko nodrošina Energoindustriālās ģeogrāfijas laboratorija (*EIGL*) ([10]).

22. "Lieguma zonas", kurās nav iespējams attīstīt atjaunīgās enerģijas ražošanu, dalībvalstīm būtu jāierobežo līdz nepieciešamajam minimumam. Tām vajadzētu sniegt skaidru, pārredzamu, pamatotu un argumentētu informāciju par ierobežojumiem, kas saistīti ar attālumu līdz mājokļiem un militārās vai civilās aviācijas zonām. Ierobežojumiem vajadzētu būt balstītiem uz pierādījumiem un izstrādātiem tā, lai tie atbilstu paredzētajam mērķim, taču ļautu maksimāli paplašināt projektu attīstīšanai pieejamo telpu, ņemot vērā arī citus telpiskās plānošanas ierobežojumus.

23. Dalībvalstīm vajadzētu racionalizēt prasības par atjaunīgās enerģijas projektu vides ietekmējuma novērtēšanu, ciktāl tas ir likumīgi iespējams, piemērojot pieejamās tehniskās norādes par to, kā salāgot atjaunīgās enerģijas projektu izvēršanu ar Savienības vides tiesību aktiem, un kopīgā procedūra apvienojot vides ietekmējuma novērtējumu un citus piemērojamos vidiskos novērtējumus. Dalībvalstīm būtu sistemātiski jāizmanto tvēruma noskaidrošanas pētījumi ([11]) vai pat tie jānosaka par obligātiem, lai uzlabotu vides ietekmējuma novērtēšanas procesa kvalitāti.

([10]) https://ec.europa.eu/energy-industry-geography-lab

([11]) Tvēruma noskaidrošana nozīmē, ka tiek izdots atzinums par to, cik plaša un detalizēta vidiskā informācija jāiesniedz kā vides ietekmējuma novērtējuma ziņojums.

24. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka Padomes Direktīvas 92/43/EEK ([12]) aptverto savvaļas putnu un aizsargājamo sugu īpatņu nonāvēšana vai iztraucēšana nav šķērslis atjaunīgās enerģijas projektu attīstīšanai, proti, būtu jānosaka, ka šādos projektos vajadzības gadījumā ir jāintegrē mitigācijas pasākumi, kas efektīvi ļauj pēc iespējas novērst nonāvēšanu vai iztraucēšanu, būtu jāseko līdzi to efektivitātei un, ņemot vērā monitoringa gaitā iegūto informāciju, būtu jāveic turpmāki pasākumu, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka nav būtiskas negatīvas ietekmes uz attiecīgo sugu populāciju. Ja šādi pasākumi tiek īstenoti, atsevišķu īpatņu nejauša nonāvēšana vai iztraucēšana nebūtu jāuzskata par apzinātu, un tāpēc uz to nebūtu jāattiecina ne Direktīvas 92/43/EEK 12. panta 1. punkts, ne Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK ([13]) 5. pants.

25. Dalībvalstīm būtu jāveicina tas, ka sabiedrība jau sākumā iesaistās telpisko plānu izstrādē, teritoriju daudzveidīgas izmantošanas veicināšanā un lēmumu pieņemšanā par to, kur un kā var būvēt vai uzstādīt atjaunīgās enerģijas iekārtas, tostarp maza mēroga iekārtas pašvaldību līmenī. Dalībvalstīm vajadzētu tiekties koordinēti plānot tīklus un atjaunīgās enerģijas ražošanas jaudas visos līmeņos, tostarp reģionālās sadarbības kontekstā.

26. Īstenojot šos ieteikumus, dalībvalstīm būtu jāizmanto prakse, kas aprakstīta šī ieteikuma pielikumā doto norāžu I nodaļas 5. iedaļā.

VIEGLĀKA PIESLĒGŠANĀS TĪKLAM

27. Dalībvalstīm vajadzētu piekopt ilgtermiņa tīkla plānošanu un investīcijas saskanīgi ar plānoto atjaunīgās enerģijas ražošanas jaudu paplašināšanu, ņemot vērā nākotnes pieprasījumu un klimatneitralitātes mērķi.

28. Dalībvalstīm būtu jāizveido vienkāršotas procedūras, kas attiecas uz esošo atjaunīgās enerģijas staciju energoatjaunināšanu, tostarp optimizētas vidisko novērtējumu procedūras, un jāpieņem vienkārša paziņošanas procedūra attiecībā uz tīkla pieslēgumiem, ja nav paredzama būtiska negatīva vidiskā vai sociālā ietekme.

29. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka sistēmu operatori i) tīkla pieslēguma pieteikumiem izmanto pārredzamu un digitālu procedūru; ii) sniedz informāciju par tīkla jaudu; iii) optimizē tīkla jaudas izmantošanu, ļaujot to izmantot elektrostacijām, kas kombinē vairākas savstarpēji papildinošas tehnoloģijas.

30. Dalībvalstīm būtu jānodrošina juridiskā noteiktība attiecībā uz dabasgāzes cauruļvadu pārprofilēšanu, lai tos varētu izmantot ūdeņradim, skaidri norādot, kādas atļaujas būs vajadzīgas, un atļaujot saglabāt esošās atļaujas.

31. Īstenojot šos ieteikumus, dalībvalstīm būtu jāizmanto prakse, kas aprakstīta šī ieteikuma pielikumā doto norāžu I nodaļas 6. iedaļā.

INOVATĪVI PROJEKTI

32. Dalībvalstis tiek mudinātas ieviest t.s. "regulatīvās smilškastes", kurās tiek izmēģināti mērķtiecīgi atbrīvojumi no nacionālā, reģionālā vai vietējā tiesiskā un regulatīvā satvara attiecībā uz inovatīvām tehnoloģijām, produktiem, pakalpojumiem vai pieejām, kas atvieglotu atļauju piešķiršanu nolūkā atbalstīt atjaunīgās enerģijas, uzkrāšanas un citu dekarbonizācijas tehnoloģiju ieviešanu un integrēšanu sistēmā saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.

([12]) Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).

([13]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.).

ENERĢIJAS PIRKUMA LĪGUMU ATVIEGLOŠANA

33. Dalībvalstīm būtu ātri jānovērš visi nepamatotie administratīvie vai tirgus šķēršļi, kas kavē korporatīvo atjaunīgās enerģijas pirkuma līgumu slēgšanu, jo īpaši tāpēc, lai paātrinātu korporatīvo atjaunīgās enerģijas pirkuma līgumu izmantošanu mazo un vidējo uzņēmumu vidū.

34. Dalībvalstīm vajadzētu izstrādāt, ieplānot un ieviest atbalsta shēmas (un izcelsmes apliecinājumus) tā, lai tās būtu saderīgas ar korporatīvajiem atjaunīgās enerģijas pirkuma līgumiem, papildinātu tos un sekmētu to izmantošanu.

35. Īstenojot šos ieteikumus, dalībvalstīm būtu jāizmanto prakse, kas aprakstīta šī ieteikuma pielikumā doto norāžu II nodaļā.

MONITORINGS, ZIŅOŠANA UN PĀRSKATĪŠANA

36. Dalībvalstīm būtu jāizveido kontaktpunkts, kura uzdevums būtu regulāri sekot līdzi tam, kādas ir nozīmīgākās atļauju piešķiršanas procesa nepilnības un risināt problēmas, ar kurām saskaras atjaunīgās enerģijas projektu izstrādātāji.

37. Sākot no 2023. gada marta, dalībvalstīm ik pēc diviem gadiem, kad tās saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1999 ([14]) 17. pantu iesniedz savus integrētos nacionālos enerģētikas un klimata progresa ziņojumus, būtu jāpaziņo Komisijai visa pieejamā detalizētā informācija par šā ieteikuma īstenošanas gaitu.

38. Kad būs pagājuši divi gadi pēc šā ieteikuma pieņemšanas, Komisija novērtēs, kā norisinās tā īstenošana un vai, ņemot vērā dalībvalstu iesniegto informāciju, ir vajadzīgi turpmāki pasākumi.

Briselē, 2022. gada 18. maijā

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Kadri SIMSON

([14]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).